

KAP.430.005.2021
Nr ewid. 50/2021/P/21/001/KAP

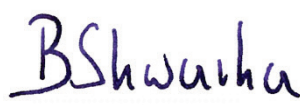
Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2020 r.
w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny

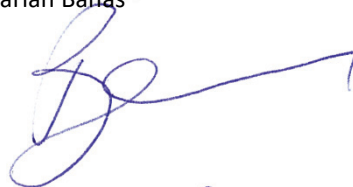
MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej
Bogdan Skwarka

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

Warszawa, dnia *es* maja 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA	5
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI – 05 NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY	6
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE	6
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA.....	7
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	11
4. INFORMACJE DODATKOWE	14
5. ZAŁĄCZNIKI	15
5.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY.....	15
5.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK.....	16
5.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 05 –NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY	17
5.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 05 –NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY.....	18
5.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 05 –NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY	19
5.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 05 –NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY	22
5.7. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	23

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2020, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 05 – Naczelny Sąd Administracyjny oraz ocena wykonania planu finansowego dysponentów III stopnia: NSA oraz Wojewódzkich Sądów Administracyjnych (dalej: WSA) w: Opolu, Poznaniu i Gorzowie Wielkopolskim.

Zakres kontroli

- analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za rok 2020 z wynikami roku ubiegłego,
- wykonanie wydatków budżetu państwa,
- prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ufp).

Jednostki kontrolowane

- Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: NSA),
- WSA w Opolu,
- WSA w Poznaniu,
- WSA w Gorzowie Wielkopolskim.

Dysponentem części budżetowej 05 – Naczelny Sąd Administracyjny – jest Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego będący jednocześnie dysponentem środków budżetowych III stopnia. Prezesowi NSA jako dysponentowi części podlega 16 dysponentów środków budżetowych III stopnia, którymi są prezesi wojewódzkich sądów administracyjnych. Zgodnie z art. 14 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych², w zakresie wykonywania budżetu sądów administracyjnych, Prezesowi NSA przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W ramach części 05 finansowano, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zadania z zakresu:

- sprawowania wymiaru sprawiedliwości poprzez kontrolę działalności administracji publicznej oraz rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między organami jednostek samorządu terytorialnego, samorządowymi kolegiami odwoławczymi i między tymi organami a organami administracji rządowej;
- realizacji ustawowo określonych świadczeń sędziom w stanie spoczynku i ich rodzinom.

W niniejszej informacji została przedstawiona ocena ogólna wykonania w 2020 r. budżetu państwa po kontroli przeprowadzonej w NSA wraz z wynikami kontroli przeprowadzonej w trzech WSA przez Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w: Opolu, Poznaniu i Zielonej Górze.

Wykaz jednostek objętych kontrolą przedstawiono w załączniku nr 5.2. do niniejszej informacji.

W 2020 r. w części 05 dochody wyniosły 45 421,9 tys. zł (tj. 0,01% całości dochodów budżetu państwa), w tym 6970,0 tys. zł (15,3% dochodów części) stanowiły dochody zrealizowane przez skontrolowane jednostki. Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 514 057,7 tys. zł (0,10% całości wydatków budżetu państwa), w tym 182 594,7 tys. zł (35,5% wydatków części) stanowiły wydatki skontrolowanych jednostek.

W części 05 budżetu państwa nie planowano i nie realizowano wydatków na projekty finansowane z udziałem środków z budżetu środków europejskich oraz nie zwiększono planu wydatków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 137.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny.

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w NSA oraz w WSA w: Opolu, Poznaniu i Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrola łącznie 1,6% wydatków budżetu państwa w części 05, zrealizowanych przez NSA (dysponent III stopnia) oraz trzy objęte kontrolą WSA wykazała, że zostały one poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ufp i w aktach wykonawczych. Wydatki ponoszono na zadania służące realizacji celów jednostek. Dysponent części sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu według zasad określonych w art. 175 ust. 1 i 2 ufp, w sposób skuteczny.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny i sprawozdań jednostkowych dysponentów III stopnia (NSA, WSA w: Opolu, Poznaniu i Gorzowie Wielkopolskim):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 05 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych jednostek były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, za wyjątkiem sprawozdania Rb-BZ1 w WSA w Poznaniu. W jednostkach kontrolowanych, poza WSA w Poznaniu, nie stwierdzono uchybień w funkcjonowaniu systemu kontroli zarządczej, w części obejmującej prawidłowość sporządzania sprawozdań. Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i (za wyjątkiem sprawozdania Rb-BZ1 w WSA w Poznaniu) prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stwierdzone nieprawidłowości w WSA w Poznaniu z uwagi na wartość i jednostkowy charakter, nie miały wpływu na sformułowanie pozytywnej opinii o sprawozdaniach.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny przedstawiona została w załączniku nr 5.3. do niniejszej informacji.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r., kontrola dochodów budżetowych w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej⁴ dochody budżetu państwa w części 05 zostały zaplanowane w kwocie 43 189,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w wysokości 45 421,9 tys. zł, tj. wyższej o 5,2% niż kwota planowana. Pochodziły one głównie z opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowań przed sądami administracyjnymi (36 613,3 tys. zł) oraz ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych (6241,7 tys. zł). W porównaniu do 2019 r. wykonane dochody zmniejszyły się o 10,0% (o 5078,9 tys. zł), co wynikało głównie z niższych o 3602,7 tys. zł wpływów z tytułu opłat sądowych oraz niższych o 788,6 tys. zł wpłat z tytułu grzywien od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych.

W czterech kontrolowanych jednostkach dochody budżetu państwa zrealizowano w 2020 r. w kwocie 6970,0 tys. zł (tj. 15,3% ogółu dochodów osiągniętych w 2020 r. w części 05). W porównaniu do 2019 r. nastąpił spadek dochodów w NSA (dysponent III stopnia) o 12,0% (o 320,3 tys. zł) oraz w WSA w Opolu o 51,4% (o 443,0 tys. zł). Natomiast w dwóch WSA – w Poznaniu i w Gorzowie Wielkopolskim dochody wzrosły odpowiednio o 29,7% (o 666,9 tys. zł) oraz o 27,2% (o 267,9 tys. zł).

Zestawienie dochodów budżetowych w 2020 r. według klasyfikacji budżetowej, przedstawiono w załączniku nr 5.4. do niniejszej informacji.

Na koniec 2020 r., według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 05 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1198,3 tys. zł, w tym zaległości netto stanowiły kwotę 449,6 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec 2019 r. zarówno należności ogółem, jak i zaległości netto były niższe odpowiednio o 883,2 tys. zł oraz o 45,5 tys. zł. Spadek poziomu zaległości wynikał głównie z wpłat z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów oraz wpływów z pozostałych odsetek.

W czterech kontrolowanych jednostkach na koniec 2020 r., według sprawozdań Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w łącznej kwocie 845,4 tys. zł (tj. 70,5% należności pozostałych do zapłaty w części 05), w tym zaległości netto stanowiły kwotę 96,8 tys. zł (21,5% zaległości w części). W porównaniu do stanu na koniec 2019 r., w dwóch z czterech jednostkach, należności były wyższe: w WSA w Poznaniu o 160%, w WSA w Gorzowie Wielkopolskim o 100%. Natomiast należności były niższe w WSA w Opolu o 67,1%, a w NSA (dysponent III stopnia) o 50,9%.

W NSA (dysponent III stopnia) wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w wysokości 843,7 tys. zł, w tym zaległości netto w kwocie 95,1 tys. zł. W porównaniu z 2019 r. zarówno należności, jak i zaległości netto były niższe odpowiednio o 876,2 tys. zł oraz o 47,2 tys. zł. Spadek należności wynikał m.in. z wpłaty przez pozwanego całej kwoty zasądzonego⁵ odszkodowania wraz z odsetkami naliczonymi do dnia zapłaty (tj. 544,7 tys. zł).

⁴ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571, ze zm.).

⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 14 grudnia 2020 r.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Wydatki budżetu państwa w 2020 r. w części 05 zostały zrealizowane w kwocie 514 057,7 tys. zł, co stanowiło 98,7% planu po zmianach (520 811,0 tys. zł). W porównaniu do 2019 roku wydatki wzrosły o 35 257,7 tys. zł (o 7,4%) głównie na wypłatę ustawowych⁶ podwyżek płac dla pracowników nieobjętych systemem mnożnikowym oraz na waloryzację wynagrodzeń korpusu orzeczniczego, tj. sędziów, asesorów i referendarzy sądowych.

Dysponent części 05 na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ufp podjął dwie decyzje o blokowaniu wydatków na łączną kwotę 31 591,0 tys. zł. Blokadę wprowadzono m.in. w związku z:

- nieobsadzeniem stanowisk sędziowskich i asesorskich w NSA i w Wojewódzkich Sądach Administracyjnych w związku z długotrwałymi procedurami weryfikacji kandydatów oraz z niższym od planowanego poziomem odejść sędziów w stan spoczynku i tym samym niższymi niż planowano wydatkami z tytułu wynagrodzeń oraz uposażeń dla sędziów w stanie spoczynku (na łączną kwotę 29 894,0 tys. zł)⁷;
- zmniejszeniem wydatków m.in. w zakresie postępowania sądowego, szkoleń, podróży służbowych, zakupu usług remontowych oraz pomocy naukowych i dydaktycznych spowodowanych rozprzestrzenieniem się zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 i obostrzeń sanitarnych wynikających ze stanu pandemii (na łączną kwotę 1382,0 tys. zł)⁸;
- koniecznością odstąpienia od umowy przez WSA w Szczecinie na wykonanie dokumentacji projektowej związanej z przebudową wentylacji mechanicznej w budynku – zadanie inwestycyjne *Roboty budowlane w budynku WSA w Szczecinie przy ul. Staromłyńskiej 10*⁹ (na kwotę 315,0 tys. zł).

Decyzje te zostały podjęte niezwłocznie po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków budżetowych i zaistnieniu przesłanek uzasadniających zablokowanie środków.

Na podstawie art. 31 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁰ (dalej: ustawa o COVID-19) oraz w związku z decyzją Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie blokowania planowanych na rok 2020 wydatków budżetu państwa, Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej dokonał blokady¹¹ środków na łączną kwotę 13 381,0 tys. zł. Szef Kancelarii Prezesa NSA poinformował, że blokada nie ograniczyła realizacji zadań przez sądownictwo administracyjne. Objęła ona niewykorzystane, na skutek istniejących nieobsadzonych stanowisk sędziowskich i asesorskich, środki funduszu wynagrodzeń oraz niewykorzystane kwoty przeznaczone na wypłatę sędziom uposażeń z tytułu przejścia w stan spoczynku, z uwagi na fakt, że nie wszyscy sędziowie, którzy spełniali ustawowe warunki do przejścia w stan spoczynku, skorzystali z tego uprawnienia. Zaoszczędzono także środki na pozapłacowe wydatki bieżące (tj. 19,6% łącznej kwoty blokady) z uwagi na zmniejszenie kosztów postępowania sądowego, bowiem w szerszym zakresie wykorzystano łączność elektroniczną do przeprowadzania rozpraw na odległość oraz wdrożono mechanizmy zdalnego kontaktu z sądem rozpoznającym sprawę. Uzyskano oszczędności również na skutek rezygnacji z konferencji oraz szkoleń stacjonarnych – zastąpiono je formą wykorzystującą komunikację elektroniczną. Przesunięcie drugiego etapu zadania *Informatyzacja postępowania sądowoadministracyjnego* na następne okresy budżetowe oraz oszczędności wynikające

⁶ Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w uchwalonym budżecie przyjął, analogiczną jak w Ministerstwie Sprawiedliwości podwyżkę.

⁷ Blokada w rozdziale 75102 w § 4030 na łączną kwotę 24 748,0 tys. zł oraz w rozdziale 75312 w § 3110 na łączną kwotę 5146,0 tys. zł.

⁸ Blokada w dziale 751, w rozdziale 75102 w: § 3020 w wysokości 25,0 tys. zł, § 4000 w wysokości 75,0 tys. zł, § 4010 w wysokości 18,0 tys. zł, § 4110 w wysokości 75,0 tys. zł, § 4120 w wysokości 25,0 tys. zł, § 4140 w wysokości 64,0 tys. zł, § 4170 w wysokości 44,0 tys. zł, § 4240 w wysokości 40,0 tys. zł, § 4270 w wysokości 105,0 tys. zł, § 4410 w wysokości 18,0 tys. zł, § 4420 w wysokości 38,0 tys. zł, § 4430 w wysokości 32,0 tys. zł, § 4440 w wysokości 17,0 tys. zł, § 4480 w wysokości 10,0 tys. zł, § 4510 w wysokości 1,0 tys. zł, § 4520 w wysokości 14,0 tys. zł, § 4610 w wysokości 540,0 tys. zł, § 4700 w wysokości 108,0 tys. zł, § 6060 w wysokości 133,0 tys. zł.

⁹ Blokada w rozdziale 75102 w § 6050.

¹⁰ Dz. U. poz. 1842, ze zm.

¹¹ Decyzja Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej znak: MF/BP2.4143.19.6.2020.BLOK z 26 listopada 2020 r., obejmowała NSA oraz 16 Wojewódzkich Sądów Administracyjnych.

z optymalizacji cen i struktury realizowanych zamówień, w obszarze wydatków majątkowych umożliwiło zablokowanie kwoty 1745,0 tys. zł, tj. 13% łącznej kwoty blokady.

W części 05 w 2020 r. nie zwiększono planu wydatków z rezerw budżetu państwa. Nie były realizowane również wydatki z budżetu środków europejskich.

W czterech kontrolowanych jednostkach wydatki budżetu państwa w 2020 r. wyniosły 182 594,7 tys. zł (tj. 35,5% ogółu wydatków w części), z tego w: NSA – 130 660,4 tys. zł, w WSA w Poznaniu – 30 256,3 tys. zł, WSA w Gorzowie Wielkopolskim – 11 545,1 tys. zł, WSA w Opolu – 10 132,9 tys. zł i stanowiły odpowiednio 97,4%, 98,7%, 98,7% oraz 97,6% planu po zmianach.

W porównaniu do 2019 r. wydatki zrealizowane przez te jednostki były wyższe łącznie o 13 694 tys. zł, z tego: w NSA o 9430,7 tys. zł (o 7,8%), w WSA w Poznaniu o 2116,1 tys. zł (o 7,5%), WSA w Opolu o 1302,1 tys. zł (o 14,7%) oraz w WSA w Gorzowie Wielkopolskim o 845,1 tys. zł (7,9%).

Wzrost wydatków wynikał głównie z ustawowych podwyżek płac dla pracowników nieobjętych systemem mnożnikowym oraz ustawowej waloryzacji wynagrodzeń korpusu orzeczniczego (sędziów, asesorów i referendarzy sądowych).

Zestawienie wydatków budżetu państwa w 2020 r. według klasyfikacji budżetowej zawarte zostało w załączniku nr 5.5. do niniejszej informacji.

Zestawienie dochodów i wydatków skontrolowanych jednostek funkcjonujących w ramach części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny zawarte zostało w załączniku nr 5.1. do niniejszej informacji.

Wydatki w części 05 według grup ekonomicznych przedstawiały się następująco.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 66 761,4 tys. zł (13,0% wydatków w części), co stanowiło 99,8% planu po zmianach (66 861,5 tys. zł). W porównaniu do roku 2019 r. wydatki te były wyższe o 8459,2 tys. zł, tj. o 14,5%. Najwyższe wydatki (66 456,3 tys. zł) zostały poniesione na wypłaty uposażeń sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne. Wzrost wydatków wynikał m.in. ze zwiększenia, w porównaniu do roku ubiegłego, liczby sędziów uprawnionych do otrzymania świadczeń z tytułu przejścia w stan spoczynku oraz z waloryzacji kwoty wypłacanych świadczeń.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 442 091,6 tys. zł (86,0% wydatków w części), tj. 98,5% planu po zmianach (448 704,5 tys. zł). Były one wyższe niż w 2019 r. o 33 645,2 tys. zł, tj. o 8,2%. Dominującą pozycję w tej grupie stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 373 804,5 tys. zł (99,5% planu po zmianach). Wydatki na wynagrodzenia (z pochodnymi) wzrosły w porównaniu do 2019 r. o 33 687,2 tys. zł (o 9,9%) głównie z powodu ustawowego wzrostu płac sędziów, asesorów oraz referendarzy sądowych.

Przeciętne zatrudnienie (według sprawozdania Rb-70 *kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach*) w przeliczeniu na pełne etaty, w części 05 wyniosło w 2020 r. – 2258 osoby i było o cztery osoby niższe, niż w 2019 r. (2262 osoby). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2020 r. wyniosło 12,6 tys. zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2019 r. (11,4 tys. zł) było wyższe o 1,1 tys. zł, tj. o 10,1%. Szef Kancelarii Prezesa NSA poinformował, że wobec wieloletniej blokady wynagrodzeń pracowników sądów administracyjnych, Sejm RP w uchwalonym budżecie zaakceptował środki pozwalające na waloryzację poszczególnych indywidualnych płac pracowniczych w granicach 900,0 zł. W efekcie nastąpił wzrost wynagrodzeń pracowników nieobjętych systemem mnożnikowym¹². Ustawowa waloryzacja wynagrodzeń korpusu orzeczniczego (tj. sędziów, asesorów i referendarzy sądowych¹³) wyniosła 7,04% (łącznie o 12 952,1 tys. zł).

Przeciętne zatrudnienie w 2020 r. w czterech jednostkach kontrolowanych, w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło: 454,2 osób NSA (dysponent III stopnia), 48,9 osób w WSA w Opolu, 128,7 osób w WSA w Poznaniu i 57,2 osób w WSA w Gorzowie Wielkopolskim. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło: 14 544,8 zł w NSA (dysponent III stopnia), 12 401,5 zł w WSA w Opolu, 12 121,6 zł w WSA w Poznaniu i 11 629,6 zł w WSA w Gorzowie Wielkopolskim.

¹² Tj. pracowników administracyjnych oraz asystentów sędziów.

¹³ Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2020 r. przedstawiono w załączniku nr 5.6. do niniejszej informacji.

W okresie od marca do grudnia 2020 r. udział procentowy pracowników skierowanych do pracy zdalnej w stosunku do ogółu pracowników zatrudnionych w czterech skontrolowanych jednostkach wynosił: w NSA od 35% do 87%, w WSA w Opolu od 6% do 87%, w WSA w Poznaniu od 1% do 42,4%, w WSA w Gorzowie Wielkopolskim od 17% do 23,6%.

Kwota oszczędności związana ze świadczeniem pracy zdalnej w części budżetowej 05 wynosiła łącznie 3633,0 tys. zł. Szef Kancelarii Prezesa NSA poinformował, że istotna część tych oszczędności (2545,0 tys. zł), była wynikiem zmian w organizacji pracy, polegającej na umożliwieniu sędziom zdalnego realizowania czynności orzeczniczych, kierowaniu do pracy zdalnej części kadry asystenckiej i administracyjnej oraz odstąpieniu od stacjonarnych szkoleń i konferencji szkoleniowych, częściowo realizowanych w trybie on-line. Dodatkowo uzyskano oszczędności na poziomie 1088,0 tys. zł z tytułu mniejszych nakładów na usługi pocztowe (korzystanie ze środków komunikacji elektronicznej) oraz znacznego zredukowania wydatków na zagraniczne podróże służbowe i obsługę wizyt delegacji zagranicznych.

Łączne wydatki w części 05 związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem lub zwalczaniem COVID-19 wyniosły 2196,5 tys. zł. Wydatki te dotyczyły zakupu m.in.: dodatkowego wyposażenia sądów (np. przesłony i ekrany ochronne, dozowniki na płyny dezynfekujące, urządzenia nagłaśniające, itp.) (1276,2 tys. zł), artykułów ochrony osobistej i artykułów do dezynfekcji (641,9 tys. zł), usług dezynfekcji i ozonowania (278,4 tys. zł).

Wydatki majątkowe zrealizowano w łącznej kwocie 5204,8 tys. zł (1,0% wydatków w części), co stanowiło 99,2% planu po zmianach (5245,0 tys. zł) oraz prawie 70% pierwotnie planowanych wydatków (7438,0 tys. zł). W ramach tej grupy wydatkowano na inwestycje 572,4 tys. zł (99,9% planu po zmianach), a na zakupy inwestycyjne 4632,4 tys. zł (99,1% planu po zmianach). W porównaniu do 2019 r. nastąpił spadek wydatków o 6846,7 tys. zł, tj. o 56,8%. Szef Kancelarii Prezesa NSA poinformował, że konieczność obniżenia¹⁴ wydatków majątkowych o 2193,0 tys. zł od kwoty pierwotnie planowanej, wynikała z eskalacji pandemii COVID-19. Koniecznym było dokonanie zmiany priorytetowych celów działania, tj.: zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego budynków sądowych i przebywających w nich osób oraz utrzymania ciągłości działania instytucji, w tym w szczególności w zakresie prowadzenia działalności orzeczniczej. Odstąpiono również od realizacji zadania *Roboty budowlane w budynku WSA w Szczecinie przy ul. Staromłyńskiej 10* z powodu niewywiązania się wykonawcy z warunków umowy. Środki przeznaczone na to zadanie w wysokości 315,0 tys. zł w dniu 5 listopada zablokowano na mocy zarządzenia Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego¹⁵. Uzyskano także oszczędności w wysokości 133,0 tys. zł w związku z realizacją zakupów dotyczących infrastruktury informatycznej, które zablokowano 21 grudnia na mocy zarządzenia Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego¹⁶. Środki na wydatki majątkowe w łącznej kwocie 1745,0 tys. zł zostały zablokowane w związku z decyzją Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie blokowania planowanych na rok 2020 wydatków budżetu państwa¹⁷.

Zrealizowano trzy zadania inwestycyjne, tj.: budowa układu zasilania drugostronnego dla budynków WSA w Gdańsku (42,0 tys. zł), renowacja elewacji budynku WSA w Olsztynie (285,6 tys. zł), wykonanie instalacji klimatyzacji w pomieszczeniach budynku WSA w Lublinie (244,8 tys. zł). W efekcie realizacji zadań *Informatyzacja* oraz *Sprzęt i urządzenia techniczne* zapewniono modernizację i rozwój istniejącej infrastruktury systemów informatycznych wykorzystywanych w pracy sądownictwa administracyjnego, w sposób umożliwiający ciągłość prowadzenia działalności przez sądy administracyjne, w tym w przewidzianym aktami prawa powszechnie obowiązującego trybie zdalnym, przy zachowaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przetwarzanych danych. Podjęto więc działania minimalizujące ryzyko zakażenia wirusem SARS-CoV-2, np. zakupiono m.in.: sprzęt w tym terminale wideokonferencji dla wszystkich WSA (na łączną kwotę 338,9 tys. zł), laptopy i monitory (na łączną kwotę 486,4 tys. zł), dziewięć zestawów cyfrowego systemu konferencyjnego (138,4 tys. zł) dla NSA, kamerki internetowe (na łączną kwotę 56,7 tys. zł).

¹⁴ Decyzja Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 25 (znak: MF/BP4.4143.16.3.2020.RC) i z dnia 30 grudnia 2020 r. (znak: MF/BP4.4143.16.4.2020.RC).

¹⁵ Zarządzenie Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego: nr 48 z dnia 5 listopada 2020 r.

¹⁶ Zarządzenie Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego: nr 58 z dnia 21 grudnia 2020 r.

¹⁷ Decyzja Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej znak: MF/BP2.4143.19.6.2020.BLOK z 26 listopada 2020 r.

Zobowiązania w części 05 na koniec 2020 r. wyniosły 27 599,8 tys. zł i były wyższe o 12,0% niż kwota zobowiązań na koniec 2019 r. (24 634,6 tys. zł). Największy udział miały zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (23 509,3 tys. zł) oraz składek na ubezpieczenie społeczne (2077,2 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na koniec 2020 r. nie wystąpiły.

Badaniem szczegółowym NIK objęto (w czterech kontrolowanych jednostkach) prawidłowość realizacji wydatków (w tym prawidłowość wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz stosowania wyłączeń ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁸, dalej: ustawa Pzp) w łącznej kwocie 8348,9 tys. zł (wydatki bieżące – 6497,6 tys. zł, wydatki majątkowe – 1851,3 tys. zł) poniesionych w 2020 r. Wydatki te stanowiły 1,6% wydatków budżetu państwa w części 05 oraz 4,2% wydatków NSA (dysponenta III stopnia), 5,0% wydatków WSA w Opolu, 6,0% wydatków WSA w Poznaniu, 4,4% wydatków WSA w Gorzowie Wielkopolskim. Próbę wydatków w łącznej kwocie 5530,2 tys. zł wylosowano metodą monetarną MUS (metoda losowania, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej dowodem). Próbę losową uzupełniono doбором celowym (według osądu kontrolera) wydatków w łącznej kwocie 2818,7 tys. zł.

Badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w ustawie Pzp w odniesieniu do dziesięciu¹⁹ postępowań o zamówienie publiczne o łącznej wartości 1751,9 tys. zł, w tym:

- dwa postępowania w trybie przetargu nieograniczonego o łącznej wartości 849,2 tys. zł, przeprowadzone w: NSA (dysponent III stopnia) na dostawę i wdrożenie urządzenia firewall wraz z oprogramowaniem i niezbędnymi licencjami na kwotę 393,6 tys. zł oraz w WSA w Poznaniu na usługę w zakresie ochrony i dozoru mienia oraz obiektu WSA w Poznaniu na kwotę 455,6 tys. zł;
- siedem postępowań poniżej kwoty 30,0 tys. euro, bez stosowania ustawy Pzp, o łącznej wartości 377,5 tys. zł udzielonych przez: NSA (dysponent III stopnia) na zakup dwóch sztuk kopiarek, wymianę siłowników i montaż czujników ruchu w drzwiach wejściowych do budynków NSA oraz cyfrowego systemu konferencyjnego (trzy postępowania o łącznej wartości 216,3 tys. zł), WSA w Gorzowie Wielkopolskim na dostawę (prenumeratę) prasy w 2021 r. oraz dostawę sprzętu komputerowego (dwa postępowania o łącznej wartości 76,7 tys. zł), WSA w Poznaniu na wymianę uszkodzonej studni wraz z pompą (jedno postępowanie o wartości 68,3 tys. zł) oraz WSA w Opolu zakup, dostawa i montaż terminala do wideokonferencji (jedno postępowanie o wartości 16,2 tys. zł);
- jedno postępowanie na podstawie art. 138o ustawy Pzp (zamówienie na usługi społeczne) o wartości 525,2 tys. zł udzielone przez WSA w Opolu na zakup usługi ochrony mienia wraz z monitoringiem obiektów.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami, planami finansowym, wewnętrznymi regulacjami poszczególnych jednostek oraz umowami, na zadania służące realizacji celów jednostek oraz przy zachowaniu prawidłowych trybów udzielania zamówień publicznych. W wyniku analizy badanych postępowań nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Pzp.

Realizacja wniosków pokontrolnych

W wystąpieniu pokontrolnym z kontroli wykonania budżetu państwa w NSA za rok 2019 w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o wyeliminowanie przypadków ujmowania wydatku w niewłaściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej, przy dokonywaniu zmian w planie finansowym. Szef Kancelarii Prezesa NSA wyjaśnił, że podjęto szereg czynności, m.in.: każdemu pracownikowi Wydziału Finansowo Budżetowego NSA umożliwiono dostęp do systemu informacji prawnej LEX oraz do informatycznej bazy Inforlex, w tym do czasopisma *Rachunkowość budżetowa*, a także do ogólnodostępnych wideoszkoleń z zakresu finansów publicznych w trybie on-line.

Badanie planów finansowych NSA i WSA na 2020 r. nie wykazało niewłaściwego zastosowania paragrafów klasyfikacji wydatków. Mając na uwadze powyższe, należy uznać za celowe kontynuowanie podjętych przez NSA działań wzmacniających skuteczność nadzoru w zakresie właściwego stosowania paragrafów klasyfikacji budżetowej.

¹⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r.

¹⁹ Dwa zamówienia na łączną kwotę 319,6 tys. zł przeprowadzone przez WSA w Opolu badano niezależnie od kwoty badanych wydatków.

Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Wydatki w części 05 w 2020 r. zostały poniesione na zadania z zakresu sprawowania wymiaru sprawiedliwości poprzez kontrolę działalności administracji publicznej i rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między organami jednostek samorządu terytorialnego, samorządowymi kolegiami odwoławczymi oraz między tymi organami a organami administracji rządowej, a także realizacji ustawowo określonych świadczeń sędziom w stanie spoczynku i ich rodzinom. W efekcie zrealizowanych wydatków majątkowych w kwocie 5204,8 tys. zł:

- zbudowano układ zasilania drugostronnego dla budynków WSA w Gdańsku, renowację elewacji budynku WSA w Olsztynie i wykonano instalację klimatyzacji w pomieszczeniach budynku WSA w Lublinie (łącznie wydatki na inwestycje budowlane – 572,4 tys. zł);
- zapewniono²⁰ modernizację i rozwój istniejącej infrastruktury systemów informatycznych wykorzystywanych w pracy sądownictwa administracyjnego, w sposób umożliwiający ciągłość prowadzenia działalności przez sądy administracyjne, przy zachowaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przetwarzanych danych. Podjęto również działania minimalizujące ryzyko zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Łączne wydatki na zakupy inwestycyjne wyniosły 4632,4 tys. zł.

Nadzór i kontrola

Prezes NSA, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu części 05, które polegały w szczególności na sporządzaniu okresowych ocen wykonania dochodów i wydatków budżetowych (w tym zaangażowania planu wydatków), przeprowadzaniu kontroli gospodarki finansowej w WSA w Warszawie²¹, weryfikacji prawidłowości danych ujętych w sprawozdawczości budżetowej oraz zapewnieniu prowadzenia zadań audytowych. Szef Kancelarii Prezesa NSA, od początku pandemii, co miesiąc realizował narady z Prezesami wojewódzkich sądów administracyjnych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, przedmiotem których były w szczególności zagadnienia dotyczące cyklicznej analizy i oceny wyników orzeczniczych.

W ramach kontroli przeprowadzonej przez NIK w WSA w Poznaniu²² stwierdzono nieprawidłowości w sprawozdawczości rocznej oraz w ustalaniu należności, które wskazują, że działania dysponenta części podejmowane w ramach przyjętego systemu nadzoru i kontroli nie były w pełni skuteczne. Szef Kancelarii Prezesa NSA poinformował m.in., że (...) *dysponent części wyrywkowo uwzględni wyspecyfikowane obszary odpowiednio w realizowanym systemie kontroli finansowej oraz w kontroli sprawozdawczości, jak również wystąpi do wszystkich jednostek podległych o wzmocnienie działań koordynacyjno-nadzorczych w celu zabezpieczenia przed ewentualnym wystąpieniem podobnych przypadków w przyszłości.*

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia rocznych łącznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny, a także sprawozdań jednostkowych NSA (dysponent III stopnia) i trzech WSA w: Opolu, Poznaniu i Gorzowie Wielkopolskim za 2020 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

a także sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 05 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w rocznych sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych jednostek (poza

²⁰ Realizowano zadania, tj. *Informatyzacja postępowania sądowoadministracyjnego oraz Sprzęt i urządzenia techniczne.*

²¹ Pracownik NSA przeprowadził na podstawie art. 175 ufp kontrolę w WSA w Warszawie w dniach 15–18 stycznia 2020 r. w zakresie przeglądu gospodarki finansowej.

²² Kontrola P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykonanie planu finansowego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, znak: LPO.410.001.04.2021.

sprawozdaniem Rb-BZ1 sporządzonym przez WSA w Poznaniu) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Szczegółowe badanie systemu kontroli zarządczej w zakresie sporządzania sprawozdań (obejmujące m.in. stosowanie w praktyce przyjętych procedur dla zapewnienia ich prawidłowości) nie wykazało (poza WSA w Poznaniu) nieprawidłowości. Prezes NSA sprawował nadzór i kontrolę nad sporządzaniem sprawozdań w szczególności poprzez kontrole²³ przeprowadzane u podległych dysponentów III stopnia m.in. w zakresie terminowości sprawozdawczości budżetowej i jej zgodności z dokumentacją źródłową. Stosownie do § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej z dnia 9 stycznia 2018 r.²⁴, Wydział Budżetu i Finansów w NSA dokonał sprawdzenia poprawności merytorycznej i rachunkowej sprawozdań budżetowych za okres sprawozdawczy maj 2020 r. (w WSA w: Rzeszowie, Opolu, Lublinie i w Gliwicach) oraz październik 2020 r. (w WSA w: Gdańsku, Olsztynie, Poznaniu i we Wrocławiu). Sprawozdania ww. WSA zostały sporządzone w wymaganym terminie, a dane liczbowe sprawozdań odpowiadają danym ewidencyjnym przedstawionym w przekazanych zestawieniach obrotów i sald. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości w WSA w Poznaniu, z uwagi na pojedynczy przypadek błędnego ujęcia danych w ewidencji księgowej. Dyrektor WSA w Poznaniu wyjaśnił, że błąd ten nie został skorygowany przez Głównego księgowego z uwagi na kumulację pracochłonnych i pilnych zadań.

W toku kontroli w WSA w Poznaniu stwierdzono dwie nieprawidłowości, które polegały na ujęciu w księgach rachunkowych należności po upływie od 10 miesięcy do trzech lat od uprawomocnienia się zarządzeń przewodniczących wydziałów, w tym WSA oraz nieprawidłowym sporządzeniu rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) za 2020 r. I tak:

- w styczniu 2017 r. i w listopadzie 2019 r. uprawomocniły się zarządzenia przewodniczących wydziałów WSA w Poznaniu, o wezwaniu do uiszczenia opłaty kancelaryjnej trzech należności w łącznej kwocie 0,3 tys. zł. Przypisu tych należności w księgach rachunkowych dokonano dopiero po upływie od 10 miesięcy do przeszło trzech lat od daty uprawomocnienia się tych zarządzeń. Było to niezgodne z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁵, w myśl którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Nieujęcie tych należności w księgach rachunkowych WSA w Poznaniu w styczniu 2017 r. i w listopadzie 2019 r. zniekształcało obraz danych prezentowany w sprawozdaniach Rb-27 oraz w sprawozdaniach Rb-N w zakresie operacji finansowych za IV kwartał o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za lata 2017-2019, a także w sprawozdaniach za 2020 r. Dopuszczenie do powstania tych nieprawidłowości było wynikiem nieprzebrzegania postanowień § 4 ust. 2 zasad ewidencjonowania i ściągania należności sądowych²⁶, zgodnie z którym kartę dłużnika należało sporządzić niezwłocznie po stwierdzeniu prawomocności orzeczenia nakładającego na stronę obowiązek uiszczenia kosztów sądowych.

Dyrektor WSA w Poznaniu wyjaśnił, że w jednym przypadku, należność została przypisana na karcie dłużnika po zwrocie akt przez NSA, który rozpoznawał sprawę w związku ze skargą kasacyjną; w kolejnej sprawie przypisu dokonano po rozpoznaniu wniosku o przyznanie prawa pomocy i zwolniono z opłaty kancelaryjnej, a na jego terminowość wpływ miało zawieszenie biegu terminów sądowych, w okresie od 31 marca 2020 r. do 23 maja 2020 r. w związku z COVID-19; natomiast trzecim przypadku przypisu dokonano po wielokrotnym wezwaniu strony do uiszczenia opłaty.

- sprawozdanie roczne WSA w Poznaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) za 2020 r., sporządzone zostało nieprawidłowo. Dane wykazane w kolumnach 9–14 Plan po zmianach nie były zgodne z obrotami po stronie Wn konta 990 Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym (wykazano kwotę 30 660,0 tys. zł, podczas gdy w ewidencji księgowej 30 640,0 tys. zł). Jak wyjaśnił Dyrektor WSA w Poznaniu, było to wynikiem błędu pracownika, który wypełniając sprawozdanie podwójnie ujął kwotę 20,0 tys. zł, dot. planowanych wydatków majątkowych. Dodał, że pomyłka ta nie została zauważona i skorygowana przez Głównego księgowego, gdyż okres sporządzania sprawozdania był wyjątkowo pracochłonny i wystąpiła kumulacja

²³ Kontrola w WSA w Warszawie.

²⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564.

²⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 217.

²⁶ Zarządzenie nr 2/06 Prezesa Sądu bez daty podpisania (z mocą obowiązywania od 1 czerwca 2006 r.).

konieczności wykonania szczególnie pilnych zadań w dziale księgowości. W trakcie kontroli NIK sprawozdanie zostało skorygowane i przekazane do NSA. Stosowany system kontroli zarządczej, w którym nie określono osób odpowiedzialnych za weryfikację danych w sprawozdaniach, nie zapewnił rzetelności w ich sporządzaniu. Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła w wystąpieniu pokontrolnym wniosek m.in. o wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających poprawną weryfikację i rzetelne wykazywanie danych w sprawozdaniach. Prezes WSA w Poznaniu poinformował²⁷, że zobowiązał pracowników m.in. do rygorystycznego przestrzegania obowiązujących procedur i przepisów, co do sposobu sporządzania sprawozdań jednostkowych oraz metod ich weryfikacji, a także zasad wynikających z systemu kontroli zarządczej. Weryfikacja wykonania wniosków pokontrolnych zostanie przeprowadzona w trakcie kolejnych kontroli budżetowych.

²⁷ Pismo z dnia 2 kwietnia 2021 r, znak: Prez.080.1.2021.

4. INFORMACJE DODATKOWE

Czynności kontrolne w czterech jednostkach badanych w części 05 (tj. w NSA oraz WSA w: Opolu, Poznaniu i Gorzowie Wielkopolskim) prowadzono w okresie od 18 stycznia do 2 kwietnia 2021 r. Wystąpienie pokontrolne²⁸ zostało skierowane do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego 13 kwietnia 2021 r. Nie sformułowano uwag i wniosków pokontrolnych. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, pismem z 19 kwietnia 2021 r., poinformował, że nie zgłasza zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego oraz dokonanej oceny działalności NSA.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezesa WSA w Opolu (19 marca 2021 r.) oraz do Prezesa WSA w Gorzowie Wielkopolskim (15 marca 2021 r.) nie sformułowano uwag i wniosków pokontrolnych. Natomiast w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezesa WSA w Poznaniu 25 marca 2021 r. NIK sformułowała wnioski m.in. o:

- terminowe ustalanie i ujmowanie w księgach rachunkowych należności z tytułu dochodów budżetowych,
- wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających poprawną weryfikację i rzetelne wykazywanie danych w sprawozdaniach.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes WSA w Poznaniu pismem z 2 kwietnia 2021 r. poinformował m.in., że podjęto działania, które mają na celu wyeliminowanie w przyszłości ewentualnych nieprawidłowości w pracy Oddziału Finansowo-Budżetowego przy realizacji zadań finansowo-budżetowych. Przewodniczący Wydziałów Orzeczniczych zostali powiadomieni o konieczności sporządzenia karty dłużnika niezwłocznie po stwierdzeniu prawomocności orzeczeń lub zarządzenia nakładającego na stronę obowiązek uiszczenia kosztów sądowych. Kierownik Oddziału Finansowo-Budżetowego WSA w Poznaniu został zobowiązany do rygorystycznego przestrzegania obowiązujących procedur i przepisów w zakresie sporządzania sprawozdań jednostkowych oraz metod ich weryfikacji, a także zasad systemu kontroli zarządczej.

²⁸ Wystąpienie przesłano przez ePUAP 13 kwietnia 2021 r.

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2020				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
1.	Naczelny Sąd Administracyjny	454,2	2 337,3	130 660,4	79 271,6	25,4
2.	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu	48,9	468,5	10 132,9	7 270,9	2,0
3.	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu	128,7	2 911,8	30 256,3	18 723,4	5,9
4.	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim	57,2	1 252,4	11 545,1	7 982,6	2,2

5.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
1.	Naczelny Sąd Administracyjny	Marek Zirk-Sadowski	P	Departament Administracji Publicznej
2.	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu	Elżbieta Kmiecik	P	Delegatura w Opolu
3.	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu	Jakub Zieliński	P	Delegatura w Poznaniu
4.	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim	Sławomir Pauter	P	Delegatura w Zielonej Górze

*Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – w formie opisowej, N – negatywna

5.4.DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 05, w tym:		50 500,8	43 189,0	45 421,9	89,9	105,2
1.	Dział 751 Urzędy Naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	50 500,8	43 189,0	45 421,9	89,9	105,2
1.1.	Rozdział 75102 Naczelne organy sądownictwa	50 500,8	43 189,0	45 421,9	89,9	105,2
1.1.1.	§ 058 Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1 593,3	356,0	804,8	50,5	226,1
1.1.2.	§ 063 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	40 216,1	37 317,0	36 613,3	91,0	98,1
1.1.3.	§ 070 Wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych	5 710,7	4 362,0	6 241,7	109,3	143,1
1.1.4.	§ 075 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	445,4	200,0	173,7	39,0	86,9
1.1.5.	§ 087 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	14,0	11,0	32,7	232,9	297,1
1.1.6.	§ 092 Wpływy z pozostałych odsetek	815,4	817,0	1 144,2	140,3	140,0
1.1.7.	§ 094 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	1 626,6	98,0	128,7	7,9	131,4
1.1.8.	§ 095 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	65,9	4,0	256,3	389,1	6 408,2
1.1.9.	§ 097 Wpływy z różnych dochodów	13,4	24,0	25,4	189,0	105,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 (po korekcie) z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r.

5.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie ³⁾
		tys. zł				%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 05, w tym:		478 800,0	565 783,0	520 811,0	514 057,7	107,4	90,9	98,7
1.	Dział 751 <i>Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa</i>	420 920,9	492 976,0	454 294,0	447 601,4	106,3	90,8	98,5
1.1.	Rozdział 75102 <i>Naczelne Organy Sądownictwa</i>	420 920,9	492 976,0	454 294,0	447 601,4	106,3	90,8	98,5
1.1.1.	§ 302 <i>Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń</i>	418,8	316,0	342,5	304,9	72,8	96,5	89,0
1.1.2.	§ 303 <i>Różne wydatki na rzecz osób fizycznych</i>	0,1	2,0	2,0	0,2	135,7	9,5	9,5
1.1.3.	§ 401 <i>Wynagrodzenia osobowe pracowników</i>	142 633,0	161 911,0	161 740,0	161 221,5	113,0	99,6	99,7
1.1.4.	§ 403 <i>Wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów</i>	147 254,5	188 794,0	159 041,0	158 559,5	107,7	84,0	99,7
1.1.5.	§ 404 <i>Dodatkowe wynagrodzenie roczne</i>	20 645,1	24 152,0	21 517,0	21 508,3	104,2	89,1	100,0
1.1.6.	§ 411 <i>Składki na ubezpieczenia społeczne</i>	25 403,7	30 450,0	29 033,8	28 551,2	112,4	93,8	98,3
1.1.7.	§ 412 <i>Składki na Fundusz Pracy</i>	2 987,4	4 160,0	3 519,2	3 403,8	113,9	81,8	96,7
1.1.8.	§ 414 <i>Wpłaty na PFRON</i>	1 602,7	-	1 762,0	1 726,2	107,7	-	98,0
1.1.9.	§ 417 <i>Wynagrodzenia bezosobowe</i>	1 193,7	822,0	632,5	560,2	46,9	68,2	88,6
1.1.10.	§ 421 <i>Zakup materiałów i wyposażenia³⁾</i>	10 807,7	-	-	12 345,5	114,2	-	-
1.1.11.	§ 422 <i>Zakup środków żywności</i>	413,6	-	-	262,4	63,5	-	-
1.1.12.	§ 424 <i>Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek</i>	325,8	508,0	326,9	293,3	90,0	57,7	89,7
1.1.13.	§ 426 <i>Zakup energii</i>	7 726,7	-	-	8 209,9	106,3	-	-

1.1.14.	§ 427 Zakup usług remontowych	7 766,3	7 711,0	7 904,0	7 553,0	97,3	98,0	95,6
1.1.15.	§ 428 Zakup usług zdrowotnych	287,7	-	-	266,8	92,7	-	-
1.1.16.	§ 430 Zakup usług pozostałych	16 804,2	-	-	18 787,2	111,8	-	-
1.1.17.	§ 434 Zakup usług remontowo-konserwatorskich	177,7	-	-	20,8	11,7	-	-
1.1.18.	§ 436 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 532,1	-	-	1 558,4	101,7	-	-
1.1.19.	§ 438 Zakup usług obejmujących tłumaczenia	98,5	-	-	35,0	35,5	-	-
1.1.20.	§ 439 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	45,1	-	-	63,2	140,1	-	-
1.1.21.	§ 440 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	1 744,3	-	-	1 896,1	108,7	-	-
1.1.22.	§ 441 Podróże służbowe krajowe	1 681,2	1 836,0	1 231,9	1 082,2	64,4	58,9	87,8
1.1.23.	§ 442 Podróże służbowe zagraniczne	146,0	241,0	55,0	22,8	15,6	9,5	41,5
1.1.24.	§ 443 Różne opłaty i składki	411,7	547,0	460,3	408,2	99,2	74,6	88,7
1.1.25.	§ 444 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	3 082,6	3 902,0	3 907,0	3 818,0	123,9	97,8	97,7
1.1.26.	§ 445 Udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów	2 818,0	3 583,0	1 427,0	1 427,0	50,6	39,8	100,0
1.1.27.	§ 448 Podatek od nieruchomości	676,1	724,0	701,4	694,1	102,7	95,9	99,0
1.1.28.	§ 451 Opłaty na rzecz skarbu państwa	2,72	11,0	11,1	1,6	60,7	15,0	14,9
1.1.29.	§ 452 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	379,7	446,0	359,2	340,5	89,7	76,4	94,8
1.1.30.	§ 454 Składki do organizacji międzynarodowych	3,3	4,0	4,0	3,3	99,7	83,0	83,0
1.1.31.	§ 459 Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych	10,0	8,0	2,0	0,2	2,5	3,1	12,5

1.1.32.	§ 460 Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	2,0	31,0	2,0	2,0	100,0	6,5	100,0
1.1.33.	§ 461 Koszty postępowania sądowego	7 787,0	10 536,0	7 937,1	7 083,7	91,0	67,2	89,2
1.1.34.	§ 469 Składki członkowskie do organizacji międzynarodowych	15,1	16,0	16,0	15,0	99,0	93,7	93,7
1.1.35.	§ 470 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 959,5	2 315,0	454,2	370,4	18,9	16,0	81,5
1.1.36.	§ 605 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6 959,1	947,0	573,0	572,4	8,2	60,4	99,9
1.1.37.	§ 606 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	5 092,4	6 491,0	4 672,0	4 632,4	91,0	71,4	99,2
2.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	57 879,2	72 807,0	66 517,0	66 456,3	114,8	91,3	99,9
2.1.	Rozdział 75312 Uposażenie sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne	57 879,2	72 807,0	66 517,0	66 456,3	114,8	91,3	99,9
2.1.1.	§ 311 Świadczenia na rzecz osób fizycznych	57 879,2	72 807,0	66 517,0	66 456,3	114,8	91,3	99,9

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 (po korekcie) z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- ²⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 za rok 2019 = kolumna 8 + kolumna 12).
- ³⁾ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r.
- ⁴⁾ Stosownie do § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 183) środki klasyfikowane w toku dokonywania wydatków m.in. w paragrafach: 4210, 4220, 4260, 4280, 4300, 4360, 4380, 4390, na etapie planowania, tj. w projekcie planu, planie oraz planie po zmianach, ujmowane były w paragrafie 4000 – Grupa wydatków bieżących jednostki.

5.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019			Wykonanie 2020			8:5 %
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia³⁾ w tym:		2 262	310 538,9	11 440,4	2 258	341 281,9	12 595,3	110,1
1.	<i>Dział 751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa</i>	2 262	310 538,9	11 440,4	2 258	341 281,9	12 595,3	110,1
1.1.	<i>Rozdział 75102 Naczelne organy sądownictwa</i>	2 262	310 538,9	11 440,4	2 258	341 281,9	12 595,3	110,1
1.1.1.	<i>01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń</i>	1 194	105 233,7	7 344,6	1 203	118 692,5	8 222,0	111,9
1.1.2.	<i>07 asesory prokuratorscy i asesory sądowi</i>	28	5 251,5	15 629,3	33	6 632,3	16 748,2	107,1
1.1.3.	<i>09 sędziowie i prokuratorzy³⁾</i>	570	152 829,7	22 489,7	546	164 451,5	25 099,4	111,6
1.1.4.	<i>16 referendarze sądowi³⁾</i>	74	11 627,0	13 093,5	74	12 576,5	14 162,7	108,2
1.1.5.	<i>17 asystenci sędziów i prokuratorów³⁾</i>	396	34 597,1	7 280,5	402	38 929,2	8 069,9	110,8

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 poz. 1564) w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

5.7. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej
9. Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny
10. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa
11. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
13. Komisja do Spraw Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej